

Du är här i ljuset jag ser inte dig

MIRKA SULANDER

ARVID MÖRNE | DIKTER

Vinnarbidragen 2016

SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER

Vinnarbidragen
i Arvid Mörne-tävlingen

2016

Skrifter utgivna av Svenska folkskolans vänner – volym 209
ISBN 978-952-7076-27-9

Layout: Rabbe Sandelin

Oy Nordprint Ab, Helsingfors 2016

Vinnarbidragen
i Arvid Mörne-tävlingen

2016

Arvid Mörne-tävlingen 2016

Första pris, 5000 euro, tilldelades **Adrian Perera**, Åbo, för en sensuell och samtidigt högaktuell diktsvit som med smärtsam precision och språklig finesse gestaltar både det etniska och det könsrättsliga utanförskapet. Den synliga och den latent rasismen, liksom offrets anpassningssvårigheter och skamkänslor, synliggörs i en helhet som utan pekpinna eller brandtal men med osvikligt mod banar väg för mångfald framom enfald.

Andra pris, 3000 euro, gick till **Sara Ebersson**, Uppsala, Sverige, för en diktsvit som visar en kreativ kombination av exakta iakttagelser och språkets gränslösa möjligheter. Tillsammans rusar de enskilda delarna egensinnigt vidare mot ett mål som ter sig ouppnåeligt, men också oundvikligt.

Tredje pris, 2000 euro, gick till **Nina Östman**, Helsingfors, för en milt absurdistisk uppsättning dikter som utsätter språkets konventioner för ett omfattande sabotage i takt med det unga diktjagets envetna sökande efter en plats i världen. Dikternas helsingforsnatt tiger visserligen om svaren men det klarsynta jaget fortsätter envetet sin kamp för att få ställa frågorna.

Ett hedersomnämning gick till **Déa Solin**, Skurup, Sverige, för diktsviten "Det här är ingen kärlekshistoria" som på ett lekfullt och samtidigt medvetet sätt gör texten till ett högljutt, musikaliskt samtal. I dikterna finns en gemenskap som blöder både kärleksfullt och kärlekslöst. Det är konkret och självsäkert i sin paradoxala sårbarhet.

Ett hedersomnämning fick **Mirka Sulander**, Helsingfors, för fem konsekvent hållna dikter som präglas av oanade visioner och djärva tankehopp klädda i en verbal dräkt som komponerats enligt språkets osynliga men fasta konturer.

Jury för Arvid Mörne-tävlingen 2016 bestod av författaren Mia Franck (ordförande), litteraturvetaren Eva Kuhlefeldt och författaren Peter Sandström.

Syftet med SFV:s litterära tävlingar är att främja intresset för att skriva skönlitteratur. Det finns två tävlingar: Arvid Mörne-tävlingen (för under 30-åringar) som instiftades 1986, och Solveig von Schoultz-tävlingen (för de som fyllt 30) som instiftades 2004. Vartannat år gäller tävlingarna dikter, vartannat år noveller.

1. pris

Adrian Perera

1. Ayubowan

Min mor klär sig i metervis
av rött silke.
Hon virar det kring sin höft
och låter det hänga över höger axel.

Hennes bruna mage bildar valkar där tyget från underkjolen och toppen inte riktigt möts.

Hon hälsar på min lågstadielklass.
Ayubowan.

Läraren presenterar henne som min mor.
”Berätta om Sri Lanka.”

”I Sri Lanka finns det elefanter
och påfåglar och lejon.”

Hon hänger upp bilder på exotiska blommor och mangofruktar på den svarta tavlan.

Alla i klassen vet vad jag är nu.

2. Vackert hår

Alla säger att jag har så vackert hår.

”Det är så tjockt.
Inte alls
finskt.”

De försöker dra kammen genom mitt hår
men det är
för tjockt.

Alla är så imponerade.

”Ditt hår är så
asiatiskt.”

Kammen fastnar
en av tänderna går av.

Jag säger att det inte gör något.

Alla lämnar så mycket
i mitt hår.

3. You're a white monkey

"Vad tycker du om Finland" frågar min morfar.

Jag är tyst.

Vågorna krusar mot stranden.
Små krabbor
klättrar över våra fötter och allting doftar salt.

Morfar är svart
och sjuk.

Min mamma säger att spriten och cigaretterna har krossat hans hjärta.

Därför blir han svartare
för varje dag.
När han dött går det inte att skilja på honom och likkistan.

Han upprepar frågan om Finland.
Finland
där min moster arbetar tjugo timmar om dagen för uppehållstillstånd.
där min utbildade mor tvingas jobba i fabrik.
där "mörkhyad" är synonymt med "problemfall".

What do you think of Finland?

Jag säger att det är okej.

Min morfar rufsar mig i håret.
Han är stolt för vad jag är.

"Du skulle ändå aldrig passa in här" säger han.

Jag frågar varför.

Han säger:
"Du är en vit apa".
A white monkey.

4. Fjorton år tidigare -en mor

Andetaget blir till frusen ånga i kölden.
Snön krasar under mina räfflade sulor.

Jag stiger ur bilen och ser
mitt nya hem för första gången.

Jag ser
några meter av insnöad åkermark och skog i billyktans sken.
konturerna av ett jättehus i rött
och vita knutar med rimfrost i fönstret.

Min man säger att det finns så mycket mer där ute
i mörkret.

Min röda rock
består av dynor
och halt tyg.

Jag har dragit min hatt över mina öron men ingenting hjälper.

Andetaget blir till frusen ånga i kölden.

Jättehuset är svårt att städa. Vad jag än gör blir allting fel
säger min man.

Jag säger att jag måste
call mummy.

Genom knastret på linjen berättar jag om Finland.
”I Finland finns det älgar och svanar och lodjur.”

Jag berättar
om de vänliga människorna jag träffat.
Jag berättar inte
om kvinnan som spottat mig i ansiktet.

Jag berättar om min son
om hans tyngd och värme.

Så länge jag inte syns i honom är jag nöjd.

5. Fjorton år tidigare - en far

Hon stiger ur bilen och blir bara där och stå.

Stirrar på åkern
och granarna och huset.

Hon har säkert aldrig sett något liknande.

Om det inte var för rocken skulle hon
försvinna i natten.

Så liten är hon.

Hennes väskor är fullproppade med silke
och kryddor och kokosnötter.

Allt doftar curry.

Jag ställer dem i sovrummet.

Hon går omkring i huset
i ytterkläderna.

Hon säger
att hon fryser trots att det är arton grader inomhus,
att maten smakar konstigt
att hon saknar sin mamma.

Jag säger
”Ringer du så går jag.”

Temperaturen stiger och björkarna blommar.

Jag visar hur man klipper gräs
och sköter huset.

Jag visar
kokkobrator och familjemedlemmar.

Jag visar den finska sommaren.

Hon säger att hon saknar sin mamma.

Hennes svarta ögon är vattniga.
Svaga.

Hon förstår ingenting.
Inget av vad jag säger.

Hon förstår inte hur jag älskar henne.

Tänk om hon blir utnyttjad av andra människor? Det är möjligt.
Hon är inte lika smart som finnar trots allt.

Jag säger
”Jag förbjuder dig att träffa
andra människor.”

Dagen när vi kommer hem
med min son
är gardinerna i sovrummet gula och bruna.

Han har tjockt svart hår
och svarta ögon.

”Han ser ut som sin pappa” säger jag.

Hon förstår ingenting.
Hon förstår inte hur jag älskar honom.

Allt i sovrummet
doftar curry.

Hon har ställt fram väskorna.

6. *Black! Black!*

Min far har en favoritfråga:

”Vems pojke är du?”

Han tror att svaret är enkelt.

Min far är
mitt pass
mitt namn
mitt land.

Vi sitter i det röda huset
med vita knutar och rimfrost
i fönstret.

Min far säger
att alla flyktingar
är terrorister.

Han säger
att det är farligt att öppna gränsen för
unga bruna män.

Jag frågar
hur skiljer jag mig från dem.

Han säger
”Gud vet vems pojke du är.”

Syrierna som stiger av tåget
ler mot mig.

Black! Black!
hojtar de glatt.

Tolken förklarar

”De tror att du är
som de.”

De vet
vems pojke jag är.

II pris

Sara Ebersson

En glasklar dimma
kanske tunnare än ozonskiktet
Ja, tunnare än intet
har drömmarna blivit
 flagnar som en bortglömd tavla
smutsen slängd och bränd
inget kvar att skriva om, inget kvar alls bara rymdens oändliga hånskratt
och hjärtats cymbaliska eko
 som en Rembrandt
 slängd i en städskrubb
och du frågar vad det blir till middag

Servera mig sista bottenskräpet
på ett uråldrigt pergament
och sedan
Ja, skyffla bort det med

Invid hamnkajens kant
 bortom det befriande bruset
under havets spegelblanka hy
inuti den finputsade fasaden
i snittet av tårarnas bottenlösa djup
i stadsdammets mitt, fabriksröken,
 ett sotigt moln av svarta skuggor
och svartare än bläcksvärtan
en oupplöslig ensamhet
invid kanten till slutet
ett par söndertrasade sulor

intill slutet
omslutna
smekta
av regndropparnas mjuka omtanke

Frasiga färglösa vingar
på ett dansgolv
som tusen regndroppar
i ett endräktigt sorl
dansar
bedövade av sorg
snart ska det upphöra
avmattas
neonljusens studsande sken
de lätta stegen och de tunga
fraset
studset
och sorgen

men aldrig ljuset

När de uråldriga armarna vilar ut
och de bergfasta händerna slutits till sömn
i ådrorna rinner ett trögflytande klister
i fårorna det ännu ljumma blodet
ögonlocken kapslar in allt som någonsin varit
och allt som inget blev
under tiden öser du mer kaffe i koppen
byter kanal
kollar nyhetsflödet
dina vänners status
byter kanal igen
krampaktigt torkar tårvätskan
när vinden drar över bergen

Grattis

till det nya och fantastiska
som växer och väntar

men under innerörat pulserar
brinner
bitterhet
och askan försvinner
in i en spänd tinning
tungan brinner
orden rinner som en rännil från din mun
Tänk efter, var stilla
men tankarna bubblar
som i en flaska mjöd
välbevarade för framtida nöd
luktar fränt
doftar död
lätta på locket en stund
och sjung
sluta spotta och fräsa
låt surdegen jäsa
Skruva på locket
Tänk efter, var stilla

Grattis än en gång!

Vi flyger iväg med morgondagens vingar
svävar lågt i gårdagens dimma
bland gamla okomposterade tankar
och tvärbromsar mitt i flykten
Vem är jag?
Vart är jag på väg?
och kisar
sveper med blicken
en fågels panorama

Vi söker i gryningsljuset
det allra första ljuset
gräver oss fram
i det täta mörker som blir till
vi gapar som hungriga sparvungar
men inte efter mat
en blek sensommarstråle är vår längtan
när himmelsens lampor släcks

III pris

Nina Östman

Nattbrev

Jag skriver till er,

Här en annan helsingforsnatt
spankulerad

bort hem

hem och bort

vem var du då,
jag har funderat

En pöl människa,

så hemskt allt
måste ha
varit?

Till fönster och till fältsäng
Bar jag många ansikten,
var mångdimensionen

vem var du
då?

Sogo min sol,

Jag har gråtit hos min terapeut
jag vet det

är inte elektriskt laddat

En zodiakisk lönnfälla tömde
batterierna; hissdörrarna när de

glider till varsin sida
känns nu bara anspråkslöst

la niente på mitt språk: jag vågar inte mera

Simosa,

Dras med färre medvetna komplex nuförtiden

jag vet det,

finns inget farligt i Darjeeling

med ränderna ett tigerjag

din päls snarare konsekvent genomborstad

är bara

belåten, har mjölk i morrhåren

bange på mitt språk ett fortgående fyrkantshyvlari

Ädle Junker!

Här bankas idealistiska grundstommen i marken,

jag känner det,

fortsätter klä nakna barn i dimmtrasor

Bejakar arbetarklassens andedräkt i nacken,

för de bemedlade en askes, en detox

Vägen genom Turkiet en dedikation

till främlingar, har du hittat dina händer?

Veena ett ord för toner som vattnar vårt träd

Tuggummituggare,

Det är så jag kommer minnas dig
Stoppa tårarna med molntussar,

jag vet det,
med större tillförsikt än under helvetesvintrarna

Pappersremsorna bidrar till något
absurdare: ett Eiffeltorn

Nykonstruerade minnen av fotografier
kan duga, som växter växer. När vi växer.

Tuuliviiri, inte mer än en sätt att tolka riktningen

Kettuni,

Världen tre centimeter till vänster

jag anar det,

växer kalejdoskopmönster.

en ny färsk hinna täcker iris en regnbågssköld
att huga hårklyverierna; *livet är för kort för blåmjölk!*

Större sorger har jag dessvärre inte burit. Köp den röda till
bullarna, fråga Junker om händer kan behövas till baket

Koti-ikävä, synonymt med broar bakåt

Solroskafferegn,

Jag har känt förtvivlan hos min terapeut

jag vet det,
existerar ingenegen färg, kamp, form

Kontextualiserad, intersektionell,
dissekerad mera levbar. Androgyn är jag inte heller

Nya fraseringar, ett klippklistrande
så mycket kärlek som sjunger

Dehär liivi! på vårt språk en kopp till tack.

En helsingforsnatt till räkningen

bort och hem

hem, längre bort!

Vem var vi nu
ett ögonblick sedan

Jag har funderat

Till fönster till fältsäng,
har ömsat några lager
att kapitulera att våga fråga:

Ett moln människa,
med rötter
ett molnträd

Rörde vi oss
då?

I väntan på svar,
eder,
högaktningsfullt,

Hedersomnämmande

nineteen baby

Déa Solin

{ det här är ingen kärlekshistoria }

jag:
kan jag få en klunk vatten

han:
du kan få hela glaset bara
snälla sluta gråt nu

**

han:
vill du ha en cigarett

jag:
jag tuggar bubbelgum men
stå kvar, för all del

**

jag:
kan jag få en klunk vin

han:
du kan få hela glaset
bara håll kvar handen på mitt lår

**

han:
vill du hängla

jag:
men jag har inga känslor,
jag har bara kul

jag är ett amputerat hjärta jag är
nyponsoppa i stället för blod jag är
inte en sån som sysslar med sånt som kärlek

han är modellera i mina händer han är
inte my boyfriend nä han är
my boytoy
olämplig för barn under tre år

jag sväljer tabletter, skalar av mig kläder,
jag lägger mig på operationsbord

jag får en kanyl i en arm, mask över mitt ansikte,
jag får min hud uppskuren

jag blöder lite överallt, ärren har inte hunnit läka,
jag hör människor viska om självmord

småpratar om vädret med
kollegor i vita rockar
räknar saxar & pincetter
vrider på radion men
hör mest bara brus

bakgrundsmusik:
bitch better have my money av rihanna

antecknar i protokoll att
patienten saknar hjärta
noterar hur det var en
oväntad komplikation

facebookstatus:
vad kan man ͎\u(ツ)_/͎

måste skynda ska
hämta barn på förskola
koka makaroner
skära grönsaker
med mindre vass kniv

han: vill du ligga
jag:
[vill bara låtsas vi lever
i en värld utan konsekvenser]

**

jag:
kan jag få sova över

han:
du får stanna så länge du vill bara
säg inget åt nån annan sen

**

han:
vill du ha nudlar

jag:
[tackar ja fast jag
egentligen är allergisk]

**

jag:
kan jag få det armband som jag glömde på ditt golv

han:
du får komma över när du vill bara
glöm det gärna igen

[Ljudet av rastlösa fjärilars vingslag mot revben]

jag är ett hjärta i konserveringsvätska jag är
nyponsoppa i en burk med hårt fastskruvat lock jag är
nineteen baby, med älskare i varje gathörn

han är meddelanden vid midnatt han är
inte the love of my life nä han är
my schoolgirl fantasy

✓ jag har läst & godkänt användarvillkoren

fråga:
hur förhåller sig jaget till att själv bli älskat

svar:
det återstår att se

Hedersomnämmande

Mirka Sulander

Tänk
att du är lycklig.
Föreställ dig

hurdan skulle du vara
om allt var möjligt

Teckna bilden
lyssna på dig
bandet om och om igen

Du är här
i ljuset
jag ser inte dig

Jag kramar dig innan vi möts

Lyft upp mig.
Hissen,
trappor.
Någon annans kraft.

Den rinnande kroppen
söker efter havet
vänder, vrider från sin lott.

Lyft mig.
Isen i strömmen
smälter på din hand
faller mellan fingrarna på golvet.

Regndroppar var ett moln innan de fanns.

Lyft.
Jag är en klippa
brister i havet
men vågor bryts mot mig.

Lyft upp mig
du som är
när jag talar med mig själv

Makten i blommans stjälk
lyfter min själ

Jag skriver ner tankar på himlen
vita pappersidor som seglar förbi, förbi
Följer strömmar av oändliga ord

Vita snön, oskrivna spår.
Jag går i skogen
runt varje träd
Skriver varenda bokstav
med min själ.

Jag anslar regn
de första dropparna att fylla havet
att forma ån.

Vatten som strömmar neråt, neråt
svävar upp i luften.

Världen är illusion
med regler som inte finns
distanta hägringar
så nära,
konkreta.

Jag var vinden
när moln började vandra

Jag var gravitationen
när regn började falla

Jag var havet som kallade strömmar,
samlade sanden

Jag var orsaken
innan alla
fenomen

iden att gro
viljan att finnas

Inne i inre, ute från yttre

Om hon tittade
på verkligheten
och trodde
allt den säger

skulle hon inte tro.

Den som vet,
Tror inte mer.

Om hon väntade
världen
att visa allt

skulle hon vänta på
ingenting

Allt är det hon redan ser
med sina inre ögon.

Om hon var
nu
inte andetaget senare
blickat före

skulle hon
vara
skenet.

VINNARSKRIBENTER | 2016

Adrian Perera

Sara Ebersson

Nina Östman

Déa Solin

Mirka Sulander

Arvid Mörne-tävlingen

Syftet med SFV:s litterära tävlingar är att främja intresset för att skriva skönlitteratur. Det finns två tävlingar: Arvid Mörne-tävlingen (för under 30-åringar) som instiftades 1986, och Solveig von Schoultz-tävlingen (för de som fyllt 30) som instiftades 2004.